

AUSTEVOLL UNGDOMSSKULE

PILOT NYSKAPENDE AKTIVITETSANLEGG

VESTLAND FYLKESKOMMUNE

Norconsult

AKTIV/PARK

AUSTEVOLL
UNGDOMSSKULE

BAKGRUNN

Norconsult og Aktiv Park har på oppdrag fra Vestland fylkeskommune utarbeidet et skisseprosjekt for oppgradering av uteområdet ved Austevoll ungdomsskole.

Oppdraget er en del av Vestland fylkeskommune sitt pilotprosjekt Nyskapende aktivitetsanlegg. Prosjektet utføres i samarbeid med Lokale og anlægsfondet i Danmark, og er en målrettet satsing på enkle, lokale møtesplasser med varierte og attraktive lavterskeltilbud for fysisk aktivitet. Utgangspunktet for prosjektet har vært lokalmiljøet sine behov, og gode brukermedvirkningsprosesser har vært sentralt i gjennomføringen. Konklusjonene fra innspillsmøtene, koblet med viten fra aktuell forskning innen utforming av aktivitetsanlegg for barn og unge, har lagt grunnen for utformingen av skisseprosjektet.

STED: Storebø, Austevoll kommune

STØRRELSE PROSJEKTOMRÅDE: 25 000 m²

PERIODE: september 2020 - mars 2021

PROSESSLEDER: Kenneth Waggestad-Stoa

FAGANSVARLIG LANDSKAPSARKITEKT: Johan Alexander Abrahamsson

MEDARBEIDER LANDSKAPSARKITEKT: Emilie Oppedal Sandven

DAGENS SITUASJON

Austevoll ungdomsskole har cirka 180 elever fra 8. til 10. trinn. Uteområdet ligger tett på Austevoll idrettsanlegg, som inneholder friidrettsbane, fotballbaner, volleyballbane, tennisanlegg og flerbrukshall. Nærheten til idrettsanlegget bidrar til at det er mye aktivitet i området også utenom skoletiden. Skolens uteområde består i hovedsak av asfalterte arealer som i liten grad er tilrettelagt for opphold og aktivitet. Det finnes basketballkurver, volleyballnett og et bordtennisbord. I tillegg er det plassert sittegrupper i nærheten av inngangene til skolen. Uteområdet ligger til største del nord for skolen. I tillegg er det et mindre uteområde sør for skolen. Uteområdet avgrenses av idrettsanlegget i vest og en parkeringsplass i nord. Vest for skolen og idrettsanlegget ligger et skogsområde som strekker seg ned til sjøen i vest. En skogssti går fra søndre del av idrettsanlegget og videre mot nord.

AUSTEVOLL IDRETTSANLEGG

PARKERING

UTEOMRÅDE

UNGDOMSSKOLE

FLERBRUKSHALL

FRIOMRÅDE

INNSPILLSMØTER

Som et ledd i å gi elevene ved ungdomsskolen et større eierskap til det fremtidige uteområdet, er det viktig at de aktivt medvirker og er med på beslutninger som angår skolegården. Det er også viktig at andre relevante brukergrupper er aktive i innspillprosessen og bidrar med sine ønsker, behov og tilbakemeldinger.

Det er gjennomført to runder med innspillsmøter i prosjektet. Prosessen var delt inn slik at det ble avholdt separate møter med elevgruppene og voksengruppen. I forkant av prosjektet gjennomførte Austevoll kommune en analyse av interessegrupper. Denne dannet grunnlaget for sammensetningen av voksengruppen, som har bestått av rektor og lærere ved skolen, representanter for idrettslag og foreninger, eldrerådet, ungdomsrådet, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, samt representanter for kommunestyret.

INNSPILLSMØTE 1

Mål

Målet med innspillsmøte 1 var å bli kjent med de forskjellige brukergruppene og kartlegge deres ønsker, behov og barrierer. Innspillsmøte 1 ble gjennomført i tre deler. Gjennomføringen var basert på at prosessleder stilte åpne spørsmål til deltagerne, som så fikk gi sine ufiltrerte innspill. Det ble også lagt opp til diskusjon mellom deltakerne.

Del 1: Ungdommer

Ungdommene som deltok var representanter for ungdomsskoleelevene. Alle klasstetrinn var representert. De fikk åpne spørsmål som de svarte på individuelt og som ble diskutert i grupper.

Spørsmål:

- Hvordan ønsker dere at skoleplassen skal oppleves?
- Dere kjeder dere og drar til skoleplassen, hva finnes der?
- Når på døgnet og når i uken ønsker dere å bruke anlegget?
- Hvem vil dere ha med dere til skoleplassen?

Innspill

- Sosiale områder hvor de kan henge sammen i mindre grupper
- Tak, så man kan være ute når det regner
- Stor interesse for å bruke området vest for friidrettsbanen. Liker å ha oversikt
- Inneplasser hvor jenter og gutter møtes er populære
- Trinnene er ikke mye sammen. 10. klasse ønsker eget sted å være
- Muligheten til å benytte seg mer av idrettshallen i skoletiden

Fasiliteter

- Store disser
- Zip line
- Mulighet for å spille musikk
- Henge køyer
- Volleyball
- Utebod med saccosekker
- Klatrepark
- Rullepark
- Trampoliner
- Tuftepark

Del 2: Intervju med ungdommer

Dybdeintervju ble gjennomført med fire ungdommer for å få en mer inngående innsikt i elevenes perspektiver på uteområdet. Ungdommene representerte 8, 9 og 10 klasse.

Innspill

- Ser idag på området som et sportsområde
- De er glad i å bruke innehallen til dans, volleyball og badminton
- Ungdomsklubben Juntos er veldig populær
- Er veldig glad i å være sosiale “Me har det kjekt i lag”
- Liker inkluderende aktiviteter “bommer du får du ikke kjeft”
- Liker ikke aktiviteter med et sterkt konkurranseaspekt
- For de fleste er det langt å sykle til skoleområdet
- Skolegården er bare asfalt, så det er ingen grunn til å dra dit på fritiden
- Alle er inne på fritiden og er sammen med 1 eller 2 venner. “Ingen har plass til 10 venner hjemme”

Del 3: Voksne og ungdommer

Voksengruppen fikk selskap av de samme fire ungdommene som deltok i dybdeintervjuet. Her ønsket vi å kartlegge dagens bruk av området etter skoletid og hvilke ønsker de hadde for det fremtidige anlegget.

Bruk av området i dag

Bruken av området etter skoletid var kun i forbindelse med organisert aktivitet på idrettsanleggene. Det er ingen særlig aktivitet utenom det.

Prioriterte verdier

- Bilfritt
- Et sted for alle
- Aktiviteter i terrenget/naturen
- Sosiale områder hvor alle kan møtes
- Belysning og tak med sitteplasser
- Parkfølelse
- Solid og bærekraftig
- Estetisk fint

Ønsket opplevelse

- Mange sa noe om at stedet bør oppleves som estetisk og vakkert, som en park
- Det skal oppleves som inviterende og hyggelig med noe å gjøre for alle i alle aldre
- Det må være belyst om ettermiddagen så det føles trygt
- Gjerne innspill av kunst
- Rent, nok søppelkasser

Ønsket innhold

- Egenveksapparater, rullepark, klatrevegg, trampoliner og pumptrack
- Turmuligheter, sykkeløype, klatring og bålsted
- Aktiviteter som bruker lokalområdet og lokal historikk
- Tak over deler av aktivitetene
- Tilgang på fasiliteter som toaletter

INNSPILLSMØTE 2

Bakgrunn

Etter den første runden med innspillsmøter dannet det seg et overordnet bilde over hvilken retning prosjektet skulle ta. Samtidig var det på et mer detaljert nivå forholdsvis stort sprik i ønskene, og til dels motsetninger mellom forskjellige innspill. Hensikten med innspillsmøte 2 ble derfor å sette ting litt på spissen, for prøve å finne ut av hva som ble sett på som de viktigste kvalitetene med det fremtidige uteområdet, hvis deltagerne ble nødt til å prioritere. Til innspillsmøte 2 skisserte vi derfor tre forskjellige scenarier, hvor hvert scenarium var basert på et utvalg av innspillene fra innspillsmøte 1. Scenariene kalte vi Idrettsplassen, Skolehagen og Friluftsparken.

Idrettsplassen er basert på ønskene om mye innhold, mange aktiviteter og steder hvor en kan gjøre ting mange sammen. Kombinert med det faktum at flere av elevene så på skolegården sin som en del av en utflytende idrettsarena, hvor det ikke var særlig tydelig hvor idrettsplassen sluttet og skolegården begynte. I stedet for å se på det som et problem, så lot vi den eksisterende idrettsplassen få legge føringene for utviklingen av området. I Idrettsplassen er hele skolegården utformet som én sammenhengende aktivitetsflate. Et sosialt rom i stor skala, med mengder av muligheter for all slags aktiviteter.

Skolehagen tar utgangspunkt i ønskene om et parklignende anlegg. Flere innspill gikk i retning av at en ønsket å redusere mengden asfalt på skolegården, og erstatte med mer vegetasjon og et mykere formspråk. I stedet for de store åpne aktivitetsflatene så ønsket en seg heller flere mindre plasser. Små sosiale oaser spredt rundt om på skolegården. Fortsatt med mulighetene for lek og aktiviteter, men kanskje litt mindre arealkrevende aktiviteter. Konseptet skolehagen innebærer også at skolen får sitt tydelig definerte område, og en egen identitet som ikke henger sammen med nærheten til idrettsplassen.

Friluftsparken baserer seg på den overordnede målsettingen om at prosjektet skal resultere i et anlegg for alle. I tillegg til den opplagte brukergruppen med skoleelever, så skal også de som er litt eldre føle seg invitert, barnefamilier skal kunne legge søndagsturen hit og så videre. I stedet for å fokusere så mye på selve skolegården, så handler Friluftsparken derfor om å utvide området, og la skogen som ligger vest for skolen få bli en del av anlegget, med forskjellige aktivitetsløyper og oppholdssteder.

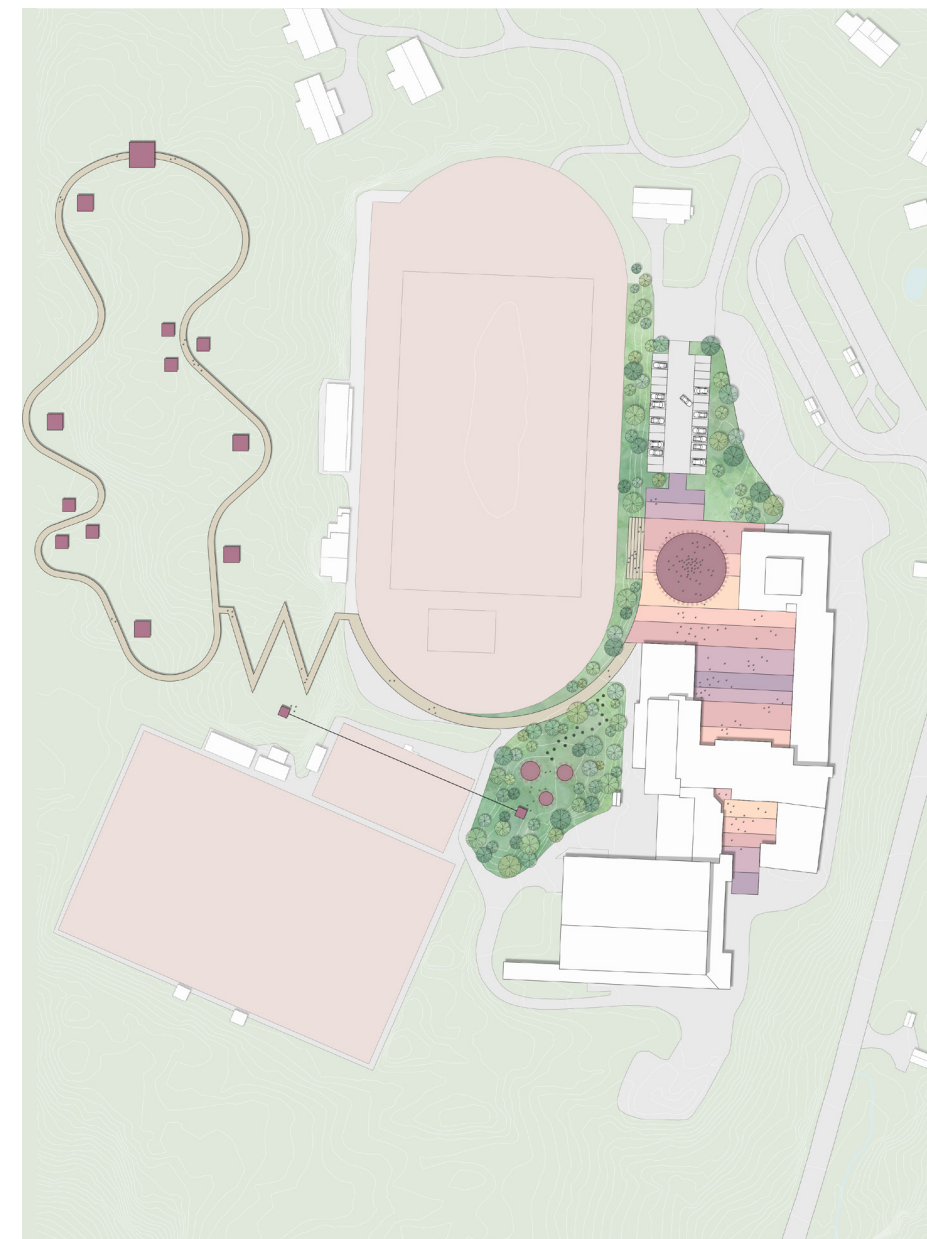

IDRETTSPLASSEN

SKOLEHAGEN

FRILUFTSPARKEN

Mål

Målet med innspillsmøte 2 var å presentere de tre forskjellige scenariene og innhente tilbakemeldinger fra hver enkelt elev. Ved å presentere tre forskjellige scenarioer ønsket vi å stimulere til en diskusjon om verdier og i mindre grad konkrete tegningsdetaljer.

Gjennomføring

I innspillsmøte 2 deltok alle elever ved skolen. Det ble avholdt et møte for hvert klassetrinn. Presentasjon av de 3 scenariene ble gjort i skolens kultursal. I etterkant av presentasjonen fikk elevene utdelt ark hvor de kunne skrive ned fordeler, ulemper og innspill til de forskjellige scenarioene. Elevene arbeidet så videre med innspilsarkene sammen med lærerne, som en del av norskundervisningen.

Det var en inkluderende og aksepterende stemning i salen, noe som gjorde at mange også kom med tilbakemeldinger i plenum. Samlet ga dette et omfattende og variert grunnlag for videre arbeid med utformingen av skolegården.

For den voksne brukergruppen gjennomførte vi et digitalt møte. Her ble det en åpen dialog og diskusjoner rundt de tre forskjellige scenariene.

Det ble i tillegg innhentet også innspill fra lærerne gjennom spørsmål om hvordan de kunne tenke seg å bruke skolegården.

En oppsummering av innspillene fra møte 2 presenteres på de følgende sidene.

IDRETTSPLASSEN

Fordeler	Ulemper	Innspill
• Flere blir aktive • Mange liker sport • Tribune • Basketballbane • Stor aktivitetsplass • Det frister å være ute • Masse å finne på • Vil se bedre ut • Flere aktiviteter • Tar vekk asfalt • Mer aktivitet • Plass til alle • Kan brukes i gymtimen	• Ikke alle liker idrett • Lite sitteplasser • Blir svett til timen • Ser mer ut som idrettsplass enn skole • Ødelegger natur • Kan skade deg • Mye plast • Tar vekk parkeringsplassen, blir kanskje ikke så mye brukt • Tar plassen til de som bare vil henge • Korte friminutt - lite brukt • For mye fokus på idrett	• Skatepark • Flere sitteplasser • Bordtennis • Zipline fra utsiden av hallen til parkeringsplassen • Volleyballbane • Basketballbane • Sitteplasser for grupper i ulik størrelse • Drikkestasjon • Kafe • Lett å få tak i utstyr

8. klasse
9. klasse
10. klasse

SKOLEHAGEN

Fordeler	Ulemper	Innspill	
• Ser fint ut • Kan gjøre at folk bruker området etter skoletid • Smart med hytter • Trær er fint • Sitte ned og henge • Frisk luft • Fine plasser å snakke • Vil se bra ut • Frisker opp skolen • Oppholdsplassene var veldig kule • Ser moderne ut, fint • Bedre enn asfalt • Kan ha skoletimer ute • Sosialt • Positiv energi	• Allergi • Blader på høsten • Hva med bilene? • Trangt • Ikke grønt hele året • Ingen zipline • Blir mindre plass • Allergi • Mer brukt på fritiden enn på skolen	• Uteplass med tak • Ikke fjerne basketball • Klatremuligheter • Kjøkkenhage • En tjukkas til oppholdsplassene • Zipline • Bålplass • Sitteplasser • Dyr • Tak/skur • Musikk • Kafe	8. klasse 9. klasse 10. klasse

FRILUFTSPARKEN

Fordeler	Ulemper	Innspill	
• Gøy med zipline • Noe for alle aldre • Gøy med hinderløype • Mye aktivitet • Bruk utenom skoletid • Fint med mye natur • Være aktiv • Gøy å være i skogen	• Det blir mye oppe i skogen, ikke så mye nede på den egentlige skoleplassen • Skader og høydeskrekk • Oppholder vi oss i skogen i vest, hvordan skal vi høre at vi skal inn til timen? • Sikring nødvendig for zipline • Vil ta lang tid å lage	• Mange hytter med teppe og ovn • Skatepark • Flere zipline • Zipline • Klatretårn • Hinderløype • Hengekøye • Små hytter	8. klasse 9. klasse 10. klasse

Generelle innspill for alle tre scenariene

- **Drikkefontene**
 - Kan ikke ha for fine ting, de blir bare ødelagt med en gang
 - Plass å sitte - det viktigste
 - Amfi/uteteater. Kan ha presentasjoner der
 - Blande friluftsparken med skolehagen
- Ta det beste av alle tre scenarioene og kombinere de
- Mye farger - skaper energi
- Firkanten i skolegården kan benyttes som kafe
- Musikkanlegg ute - skaper god stemning
- Skur med varme - en varm plass å sitte og se utover
- Oppgradert skur med enveisvindu kjøleskap, TV og musikkanlegg. Et sted å henge
- Koselig med dyr, høner o.l.
- Toalett
- Må tenke på totalen - dele opp prosjektet i byggetrinn
- Benytte anledningen til å gjøre noe som gjør en forskjell
- Andre aktiviteter enn de som er der nå - tiltrekke seg nye brukergrupper
- Kan bli for mye idrett
- Små oaser med hensikt
- Satse på skoleområdet i første omgang og skape aktiviteter der
- Ta hensyn til de som vil være i fred
- Toalettfasiliteter til utenom skoletiden
- Myke opp skolen
- Legge til rette for aktivitet med og uten tak
- Å fjerne parkeringen uten ny løsning kan føre til problem. På ettermidagene er parkeringen full
- Bord med aktiviteter/spill under tak
- Hovedmålet er ikke å forenkle hverdagen til de som kjører bil
- Oase på taket over kulturbadet
- Lys i turløype
- Tenke aktivitet både sommer og vinter
- Bålplass, bålpanne, benker, gapahuk eller lavvo
- Tre og grønt med kule sitteplasser
- Variert beplantning slik at man kan bli kjent med mange forskjellige arter
- Pumptrack til sykkel, sparkesykkel og rullebrett
- Klatrevegg
- Legge til rette for andre aktiviteter enn fotball

8. klasse

9. klasse

10. klasse

Voksengruppen

Lærere

OPPSUMMERING

Basert på de to rundene med innspillsmøter formulerte vi fem prinsipper som sammenfattet grunnlaget for det videre arbeidet med utformingen:

1. Aktiv hending

Det mest fremtredende fra innspillsmøtene med elevene var fokuset på de sosiale aspektene. De ønsket seg steder hvor en kan henge sammen mange på en gang, og de ønsket seg steder hvor en kan være sammen noen få, skjermet fra andre. Gjerne disser store nok til 10 personer, og gjerne hytter passe store for 2 personer. Et annet svært vanlig forekommende innspill som kan plasseres under dette prinsippet er ønsket om takoverbygg i uteområdet. Konklusjonen herfra er dels viktigheten av variasjon i skala på sosiale rom, dels at aktivitetsfasilitetene bør plasseres tett på hengesonene. Det sosiale felleskapet kommer i første hånd, og de fysiske aktivitetene oppstår (forhåpentligvis) som en bieffekt av det sosiale samspillet.

2. Tydelig

Det faktum at uteområdet i dag oppleves som en del av utflytende idrettsanlegg, hvor det ikke er tydelig hva som egentlig er skolen sitt uteområde, ble av flere trukket frem som noe negativt. I diskusjonene rundt scenarie Idrettsplassen - hvor en skaper helhet ved å la også skoleplassen bli en del av et yrende idrettsområde - kontra scenarie Skolehagen - hvor skolen får sitt eget tydelig definerte område, skjermet fra idrettsanlegget - var det en klar majoritet som ønsket seg et uteområde som gikk i retning av prinsippene for Skolehagen. Den diffuse avgrensningen mellom skolegård og parkeringsplass ble også nevnt som negativt, både med hensyn sikkerhet og med hensyn til manglende identitet for uteområdet.

3. Grønn

Et gjennomgående tema i møtene var ønsket om et grønnere og mer parklignende uteområde. Mindre asfalt og skarpe hjørner, mer vegetasjon og mykere former. Dette ble ofte nevnt i forbindelse med ønskene som omhandlet bra hengesteder, hvor en blant annet ønsket seg mindre, skjermede plasser.

4. Uten regler

Elevene fremsto i liten grad som særlig opptatt av nøyaktig hvilken type aktiviteter en kunne bedrive i skolegården. Det viktigste var bra steder å henge sammen. Innspillene som omhandlet aktivitetsmuligheter utover hengesoner gikk på at det gjerne skulle finnes mye forskjellig, at en kunne bedrive aktivitetene uten å bli særlig svett, at det ikke tok for mye plass og at det ikke skulle være for langt å gå til. Tradisjonelle idrettsaktiviteter, så som fotball, basketball og volleyball ble av noen trukket frem som uønsket siden det involverte regler - og dermed var mulig å utføre på en "riktig" og "feil" måte. Mens andre kommenterte at vi ikke måtte fjerne basketballbanen. I innspillsmøtene med voksengruppen ble elevenes kreativitet når det kom til å finne på egne aktiviteter trukket frem: *"De bruker en volleyball på bordtennisbordet og lager sine egne regler. De vil gjøre ting på sin måte".*

5. Utvidet

Scenariet Friluftsparken ble godt mottatt i innspillsmøtene. Selv de elever som innså at de kanskje ikke skulle få brukt området i friminuttet på grunn av avstanden til skolen, så allikevel verdien av at muligheten i hvert fall fantes. Og at de kunne bruke området utenom skoletiden. I innspillsrunden med lærenene var de flere som trakk frem Friluftsparken som et egnet sted for utendørs undervisning. Voksengruppen poengterte også at skogen er et område som er lite brukt i dag, men som har stor potentiale til å bli et attraktivt friområde med mange brukere.

ØVRIG KUNNSKAPSGRUNNLAG

I prosjekter med en stor og bred brukergruppe er det flere grunnleggende elementer man må ta hensyn til. Det førende er brukernes mange og varierte ønsker og behov. Videre er det viktig med erfaringsbasert kunnskap kombinert med relevant forskning. Triangulering er en metode for å sikre at man fanger opp flere perspektiver av en problemstilling. For å sikre at vi tar riktige avgjørelser med hensyn til utformingen har vi valgt å bruke triangulering i form av tre forskjellige kunnskapskilder: brukerkunnskap, erfaringskunnskap og forskningskunnskap. Ved å bruke denne metoden kan man få økt innsikt, validitet og en bedre helhetlig forståelse.

Litteraturen som er benyttet har god tilgjengelighet og er referert i kildehenvisningen. Den omfavner landskapsarkitektur, pedagogikk, aktivitet, atferd, lek, sosial interaksjon, utvikling og helse blant barn og unge. Vi har i tillegg diskutert aspekter ved kunnskapsgrunnlaget med Ellene Beate Hansen Sandsæter, professor II ved institutt for lærerutdanning ved NTNU. Under følger en oppsummering av noen av de forskningsrelaterte funnene vi har valgt å legge særlig vekt på ved utformingen av prosjektet.

Ifølge flere studier føler jenter ofte at de ikke har et egnet sted å være på skolegårder og utendørs aktivitetsanlegg generelt. Dette ser ikke ut til å dreie seg om plassmangel. Selv på skoler med store skolegårder trekker jentene ofte seg mot mindre og skjermede områder. Noe av grunnen er for å unngå støy og uro, men det er også et ønske om å være adskilt fra yngre elever som de finner «barnslige». Dette fikk vi også bekreftet i innspillsmøte 1, da to av jentene fra 10. klasse fortalte at de så på 8. og 9. klasse som veldig barnslige. De kom også med et forslag om å lage en egen hytte for 10. klasse vest for friidrettsbanen. Guttene fra 10. klasse syntes også dette var en god ide. Når vi spurte om vi burde lage en hytte for hvert av trinnene var svaret ja, men at de andre sine hytter kunne være et annet sted. Hytter var også mye kommentert i innspillsmøte 2 med 10. klasse. Løsningen ble å lage mini-hytter på området ved vikinggraven. Grunnen til at de ikke ble plassert vest for friidrettsbanen er at vår erfaring forteller oss at kort avstand til uteområdene er viktig for å øke bruken. Det var en del ønsker om å kunne bruke området vest for friidrettsbanen i skoletiden. Studier viser at skal man bruke områder med en større avstand må man ta organisatoriske grep som å øke lengden på friminuttet. Dette var et grep vi ikke ønsket å utforske fordi vi erfaringsmessig mener den eksisterende skolegården har en tilfredstillende størrelse.

Gjennom innspillsmøtene ble det tydelig at noe av det elevene ønsket seg aller mest var sosiale områder hvor man kan henge sammen i mindre grupper. Områdene skulle være delvis skjult, slik at man skal kunne «gjemme» seg litt. Studier har vist at mangelen på synlige lærere er en barriere for fysisk aktivitet og bruk av skolegården. Vi valgte derfor å dele skoleplassen inn i mange små sosiale områder, men samtidig holde siktlinjer åpne slik at lærere kan være lett tilgjengelige.

Studier fra New Zealand har vist at lærere som engasjerer seg i uteområdet øker elevenes bruk av skolegården. Derfor innhentet vi innspill fra lærerne om hvordan de kunne tenke seg å bruke skoleområdet. Kjøkkenhage, trær, bål plass, klatrevegg og pumptrack/flowpark er innspill som ble en del av den endelige planen.

I voksegruppen hvor det var en større andel kvinner hadde alle med at de ønsket at dette skulle være et område som oppleves estetisk og vakkert - som en park. Det understøttes av forskning at vi trekkes mot steder vi oppfatter som estetisk tiltalende og trygge. Dette er ivaretatt med mange små grønne lunger gjennom hele parken som har et sammenhengende formspråk.

Flere studier viser også at nesten all aktivitet i skolegården er egenorganisert. Ofte er det det sosiale som trekker elevene til et område og aktivitetene oppstår spontant. I planen er det derfor tegnet inn sitteplasser i umiddelbar nærhet til alle aktivitetsområdene for å stimulere til den spontane aktiviteten.

Av alle barrierene for ikke å gå ut i skolegården viser forskning at nedbør er en av de største. Tak er da et effektivt tiltak for å få elevene ut i friminuttene. Elevene har gjennom hele medvirkningsprosessen vist et genuint ønske om å bruke uteområdet også når det regner. Taket er derfor plassert rett ved hovedutgangen og vil fungere som et naturlig trekkplaster for å få elevene ut. I stedet for tradisjonelle sitteplasser er det plassert en kombinert klatre- og sitteinstallasjon under taket.

Bibliografi:

Chawla, L., Keena, K., Pevec, I., & Stanley, E. (2014). Green schoolyards as havens from stress and resources for resilience in childhood and adolescence. *Health & Place*, 28, 1–13. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2014.03.001>

Hayball, F. Z. L., & Pawlowski, C. S. (2018). Using participatory approaches with children to better understand their physical activity behaviour. *Health Education Journal*, 77(5), 542–554. <https://doi.org/10.1177/0017896918759567>

Lange, A. (2018). *The Design of Childhood: How the Material World Shapes Independent Kids* (Illustrated ed.). Bloomsbury Publishing.

Lindholm, G. (1995). Schoolyards. *Environment and Behavior*, 27(3), 259–293. <https://doi.org/10.1177/0013916595273001>

Lucas, A. J., & Dymont, J. E. (2010). Where do children choose to play on the school ground? The influence of green design. *Education 3-13*, 38(2), 177–189. <https://doi.org/10.1080/03004270903130812>

Pawlowski, C. S., Andersen, H. B., Arvidsen, J., & Schipperijn, J. (2019). Changing recess geographies: children's perceptions of a schoolyard renovation project promoting physical activity. *Children's Geographies*, 17(6), 664–675. <https://doi.org/10.1080/14733285.2019.1582754>

Pawlowski, C. S., Schipperijn, J., Tjørnhøj-Thomsen, T., & Troelsen, J. (2016). Giving children a voice. *European Physical Education Review*, 24(1), 39–55. <https://doi.org/10.1177/1356336x16664748>

Pawlowski, C.S., Tjørnhøj-Thomsen, T., Schipperijn, J. et al. Barriers for recess physical activity: a gender specific qualitative focus group exploration. *BMC Public Health* 14, 639 (2014). <https://doi.org/10.1186/1471-2458-14-639>

Pawlowski, C. S., Veitch, J., Andersen, H. B., & Ridgers, N. D. (2019). Designing Activating Schoolyards: Seen from the Girls' Viewpoint. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(19), 3508. <https://doi.org/10.3390/ijerph161935085>

Pawlowski, C., Bondo Andersen, H., & Schipperijn, J. (2020). Difference in Outdoor Time and Physical Activity During Recess After Schoolyard Renewal for the Least-Active Children. *Journal of Physical Activity and Health*, 17(10), 968–976. <https://doi.org/10.1123/jpah.2019-0270>

Solomon, S. G. (2014). *The Science of Play: How to Build Playgrounds That Enhance Children's Development* (1st ed.). University Press of New England.

BESKRIVELSE

Forslaget til oppgradering av uteområdet tar utgangspunkt i ønskene om et grønt, variert og innholdsrikt anlegg, med en egen atmosfære og identitet skilt fra det nærliggende idrettsanlegget. Grønne øyer bryter opp dagens asfaltdominerte skoleplass, og langs kantsonene og i øyene utformes sosiale oaser med lavterskelbaserte aktivitetsmuligheter. Skoleplassen blir et sted å henge, slenge, klatre, rulle og svinge i grønne omgivelser. Det som i dag er en åpen og umiddelbart overblikkbar skolegård blir et variert landskap av sosiale rom, med et innhold tilpasset elevene sine ønsker og behov.

Parkeringsplassen som i dag utgjør avgrensningen av uteområdet i nord blir en del av den nye skoleplassen. Den østre delen av det som i dag er parkering utformes som en skate-og-rulle-sone **(1)**; et anlegg for skateboard og sparkesykler, med oppholdsplasser integrert i betongkonstruksjonen. Den vestre delen av parkeringsplassen utformes som en kombinert ballbane og parkeringsplass **(2)**. Tanken er at plassen kan brukes av elevene i skoletiden, og fungere som parkeringsplass på kveldstid og i helgene. Langs parkeringen plasseres et gjerde, hvor det monteres basketballkurver i forskjellige høyder. I tillegg utformes gjerdet med sittehuler, plassert cirka en meter over bakken, med plass for 2-3 personer. Ledige sittehuler kan også brukes som mål i forbindelse med ballaktiviteter. I sør går gjerdet over i en buldrevegg **(3)**. Et plantefelt avgrenser parkeringen mot buldreveggen.

Sør for buldreveggen utnyttes skråningen mellom skoleplassen og idrettsanlegget til et amfi **(4)**. Her kan mange samles på en gang, og amfiet kan benyttes både som hengested i friminuttet og ved utendørs undervisning. Et høytaleranlegg plasseres som en integrert del av amfiet, og kan benyttes av elevene i friminuttet for å spille musikk. Deler av amfiet utformes med taunetting, slik at det fungerer som en hengekøye med plass for opptil 10 personer.

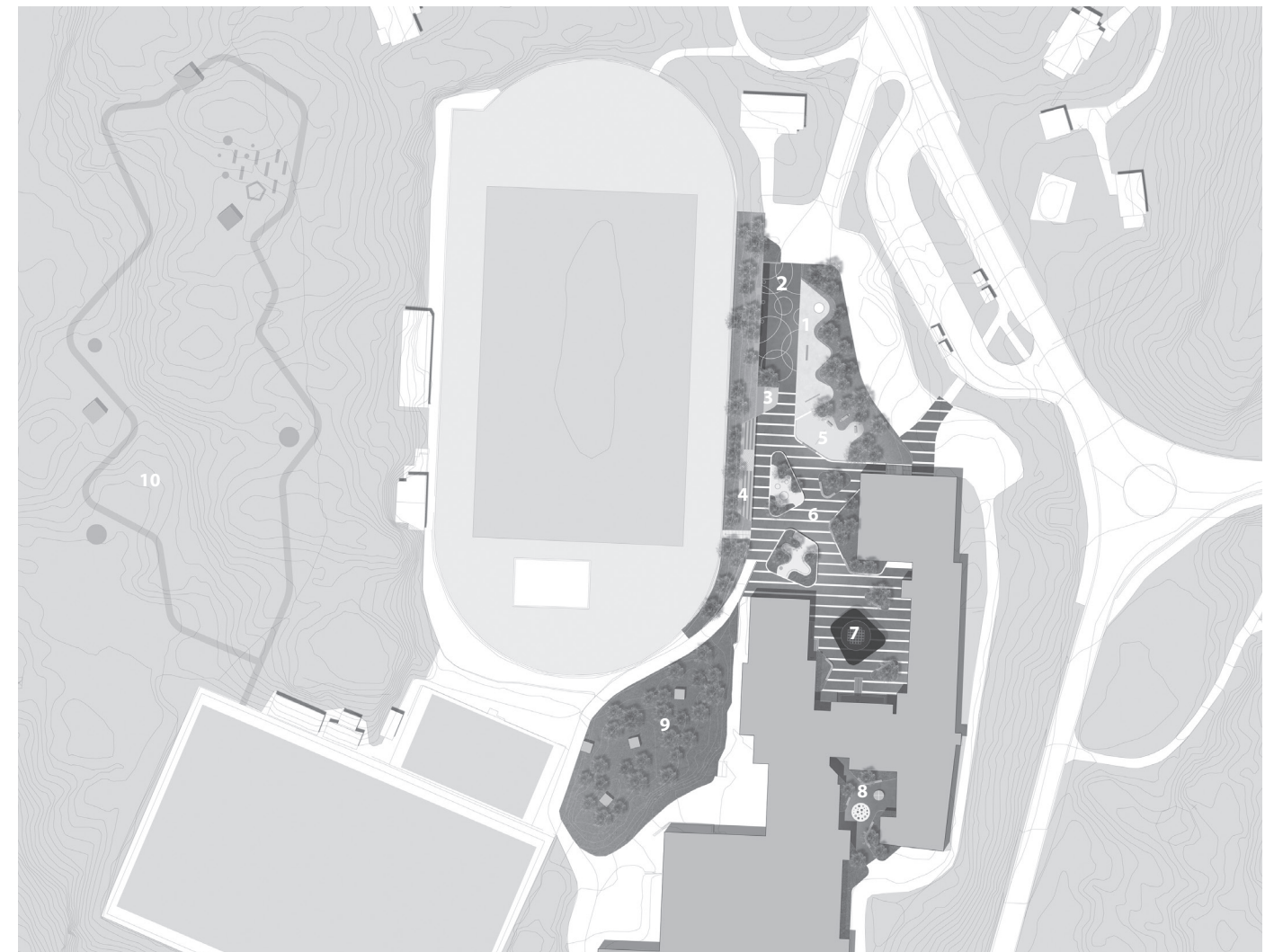
På det sørvestvendte arealet på motsatt side av skoleplassen utformes et sandbasseng med turnstenger, volleyballnett og hengekøyer **(5)**. Arealet utformes som et nedsenket basseng for å minimere spredning av sand til andre deler av uteområdet.

På det åpne asfalterte arealet som i dag utgjør den hovedsakelige skolegården plasseres vegetasjons- og aktivitetsøyer **(6)**. De mindre øyene utformes som plantefelt med sitteplasser langs kantene. De større øyene inneholder i tillegg aktivitetssoner. Her tilrettelegges for lavterskelaktiviteter med turnstenger, trampoliner, balansebaner og klatremuligheter. Aktivitetsøyene har sittemuligheter plassert tett på aktivitetselementene. I området rett utenfor hovedinngangen, plasseres et takoverbygg **(7)**. Taket har en sjenerøs størrelse med plass til mange elever, og nærheten til skolens innganger gjør at det er enkelt å benytte seg av i regnvær. I stedet for tradisjonelle sitteplasser er arealet under taket utformet som en sosial klatre-og-henge-installasjon. Gummi-matter på 60x60 cm plasseres i et rutenett og monteres i flere høyder fra gulv til tak. Mattene kan brukes både til og sitte på og til å klatre i, og konstruksjonen har plass til mange brukere på en gang. Rundt taket plasseres vegetasjonsøyer med benker som vender in mot plassen. Vegetasjonen myker opp møtet mellom plass og bygg og tilfører variasjon til denne delen av uteområdet.

Sør for skolen er en mindre oppholdsplass med en skjermet og lun beliggenhet **(8)**. Her utformes frodige plan-tebed inn mot fasadene. Langs bedene plasseres benker som en integrert del av kantavgrensningen. Et rundt bordtennisbord med mulighet for mange spillere samtidig plasseres som aktivitetstilbud på plassen. I tillegg foreslås en kjøkkenhage med mulighet for å dyrke urter og grønnsaker.

På «Vikinghaugen» vest for skolen plasseres et antall mindre takoverbygg **(9)**. Takoverbyggene utformes med vegger på to sider, slik at dette blir mer intime oppholdsplasser, med sittemuligheter for 2-3 personer. Eksisterende vegetasjon på haugen foreslås å få vokse fritt, slik at dette etter hvert blir reetablert som en skogkledd kolle.

Friluftsparken utformes som en terrengtilpasset aktivitetsløype med oppholdsplasser, takoverbygg og hinderløyper i skogen **(10)**. Stien er en kombinasjon av trebro og terrengsti, og utformes slik at den blir tilgjengelig for flest mulig. En kan utforme trapper som snarveier, men bør da i tillegg utforme ramper som et alternativ. I nord kobles aktivitetsløypen til det eksisterende stisystemet. Friluftsparken er fleksibel med hensyn til detaljutformingen, og kan enkelt bygges ut i etapper.

OVERSIKTSPLAN
1:1100

- 1. Kombinert ballbane og parkeringsplass
- 2. Flowpark (skate-og-rulle-soner)
- 3. Gjerde m. integrerte sittehuler og ballkurver
- 4. Buldrevegg
- 5. Henge-og-aktivitetssoner
- 6. Amfi m. integrert høytaleranlegg
- 7. Takoverbygg m. klatre-og-henge-installasjon
- 8. Minihytter
- 9. Kjøkkenhage
- 10. Friluftspark

SKOLEPLASSEN NORD
1:400

- 1. Kombinert ballbane og parkeringsplass
- 2. Skate-og-rulle-sone
- 3. Gjerde m. basketballkurver og integrerte sittehuler / fotballmål
- 4. Buldrevegg
- 5. Amfi m. integrert høytaleranlegg
- 6. Hengenett
- 7. Sole-og-spille-sone *
- 8. Henge-og-slenge-sone **
- 9. Svinge-og-hoppe-sone ***

* Hengekøyer, turnstenger, volleyballnett
** Turnstenger i varierende høyder
*** Trampoliner, balansebane, turnstang m. ringer

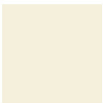
Ny vegetasjon

Mønstret asfaltdekke

Sand

Grus / singel

Støtdempende dekke

Betong

Benker

SKOLEPLASSEN SØR
1:400

- 1. Svinge-og-hoppe-sone *
- 2. Takoverbygg med grønt tak
- 3. Klatre-og-henge-sone **
- 4. Minihytter ***
- 5. Rundt bordtennisbord
- 6. Kjøkkenhage

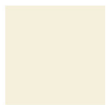
* Trampoliner, balansebane, turnstang m. ringer
** Gummimatter (60x60cm) montert i rutenett fra gulv til tak
*** Takoverbygg m. vegger på to sider, og sitteplass for 2-3 pers.

Ny vegetasjon

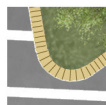
Mønstret asfaltdekke

Grus / singel

Støtdempende dekke

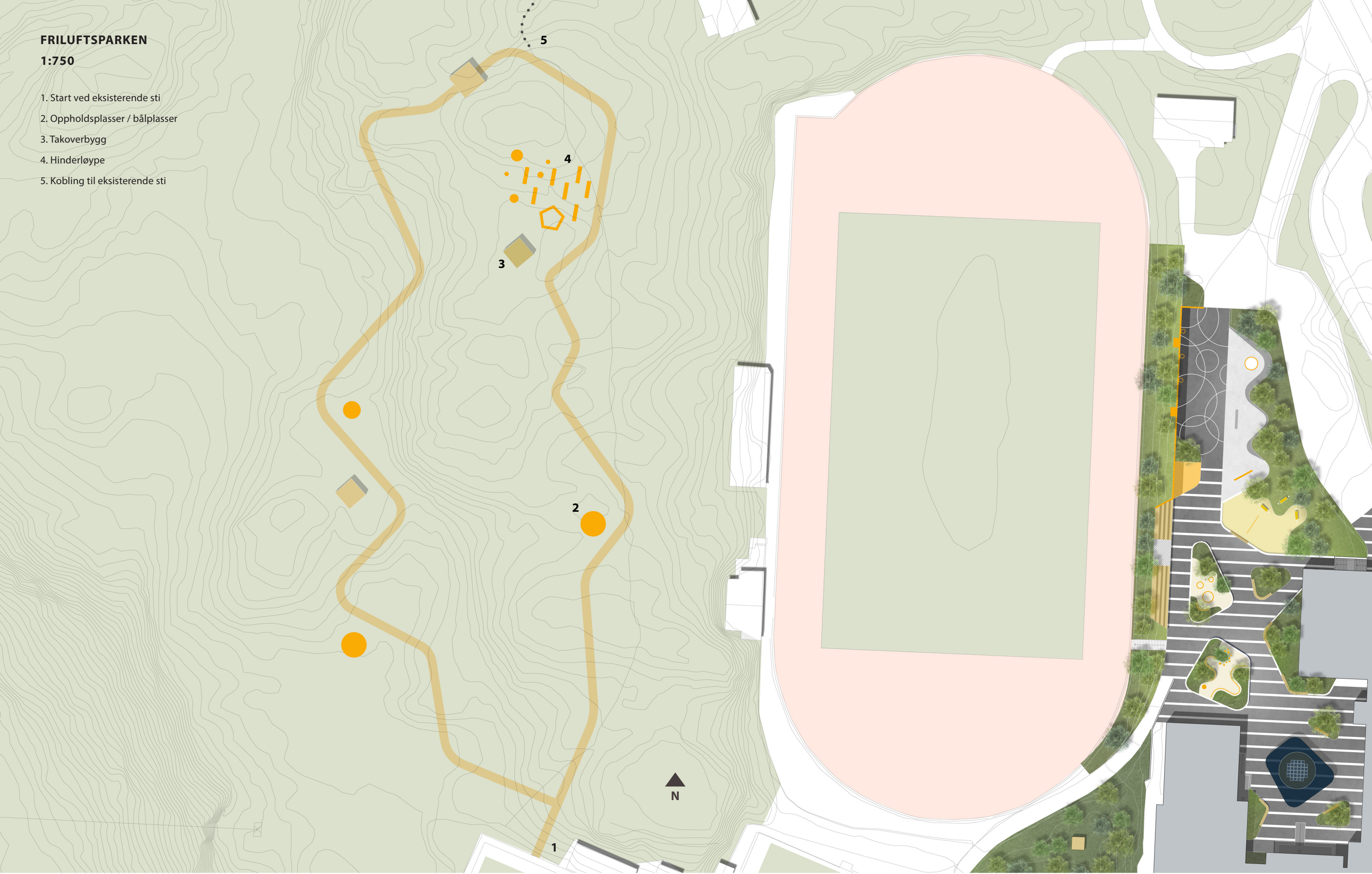

Benker

FRILUFTSPARKEN

1:750

- 1. Start ved eksisterende sti
- 2. Oppholdsplasser / bålplasser
- 3. Takoverbygg
- 4. Hinderløype
- 5. Kobling til eksisterende sti

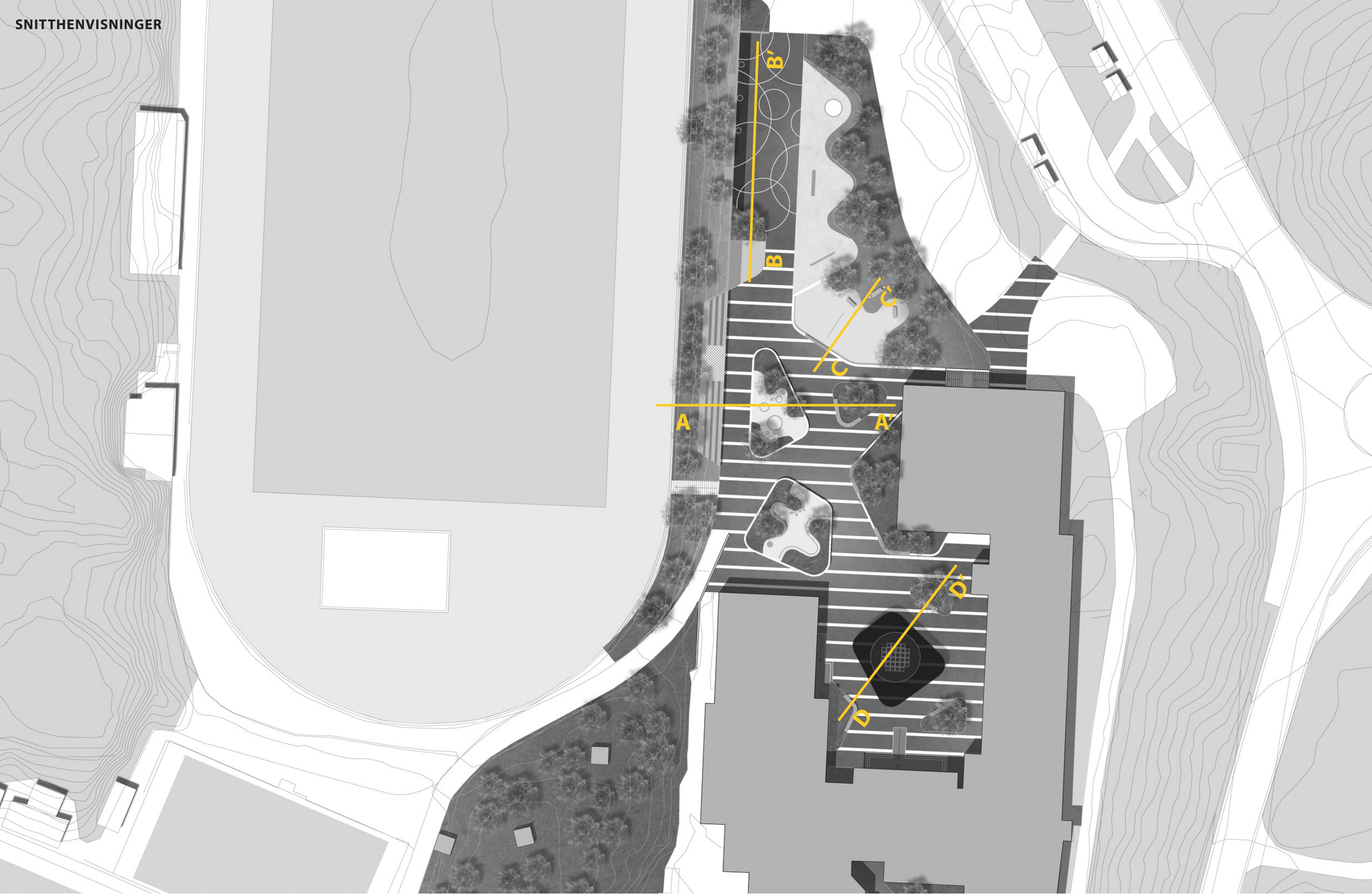

Friluftsparken utformes som en terrengtilpasset aktivitetsløype med oppholdsplasser, takoverbygg og hinderløyper.

Stien utføres som en kombinasjon av trebro og terrengsti, og utformes slik at den blir tilgjengelig for flest mulig.

I nord kobles aktivitetsløypen til det eksisterende stisystemet.

SNITTHENVISNINGER

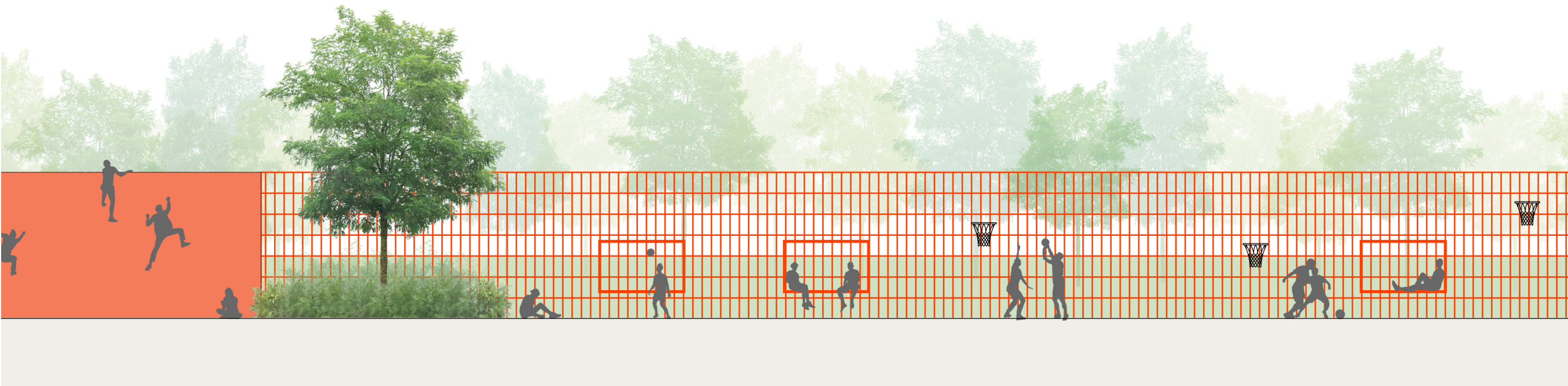
SNITT / OPPRISS A-A'

1:100

SNITT / OPPRISS B-B'

1:100

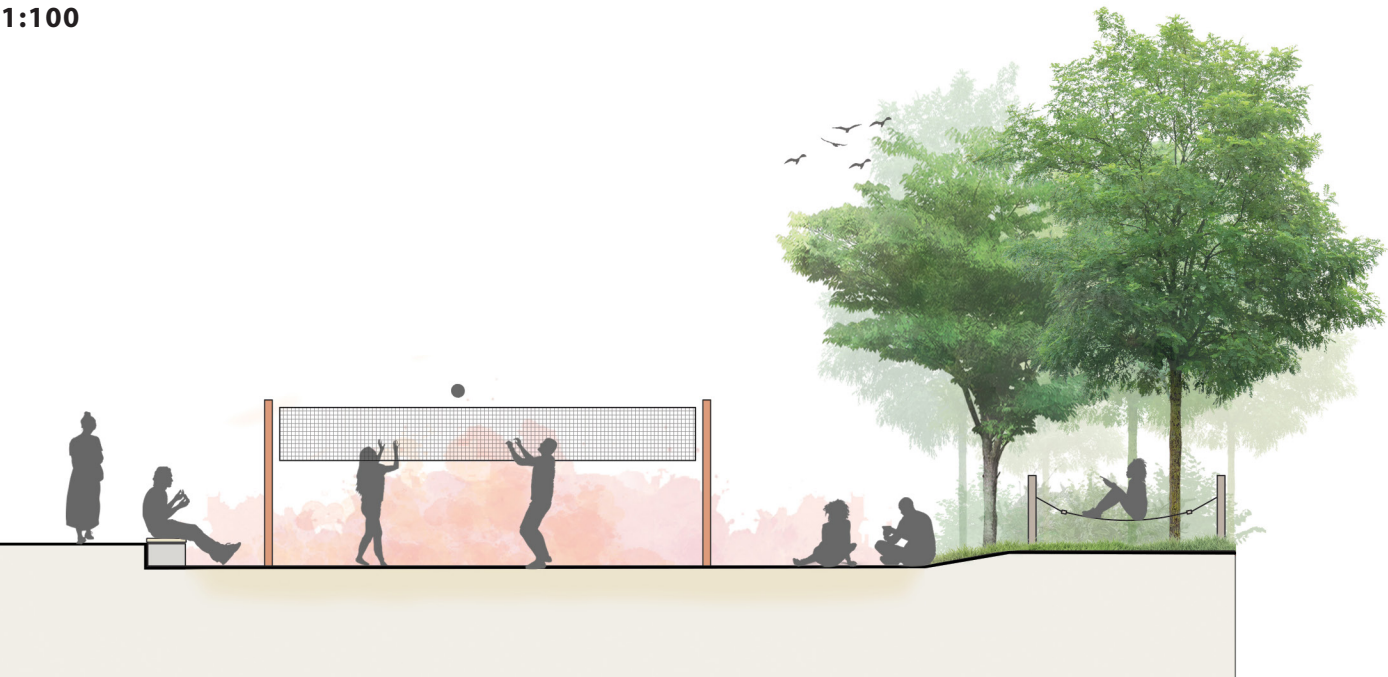

buldrevegg

plantebed

gjerde med basketballkurver og kombinerte sittehuler og ballmål
(arealet kan brukes som parkering utenom skoletiden)

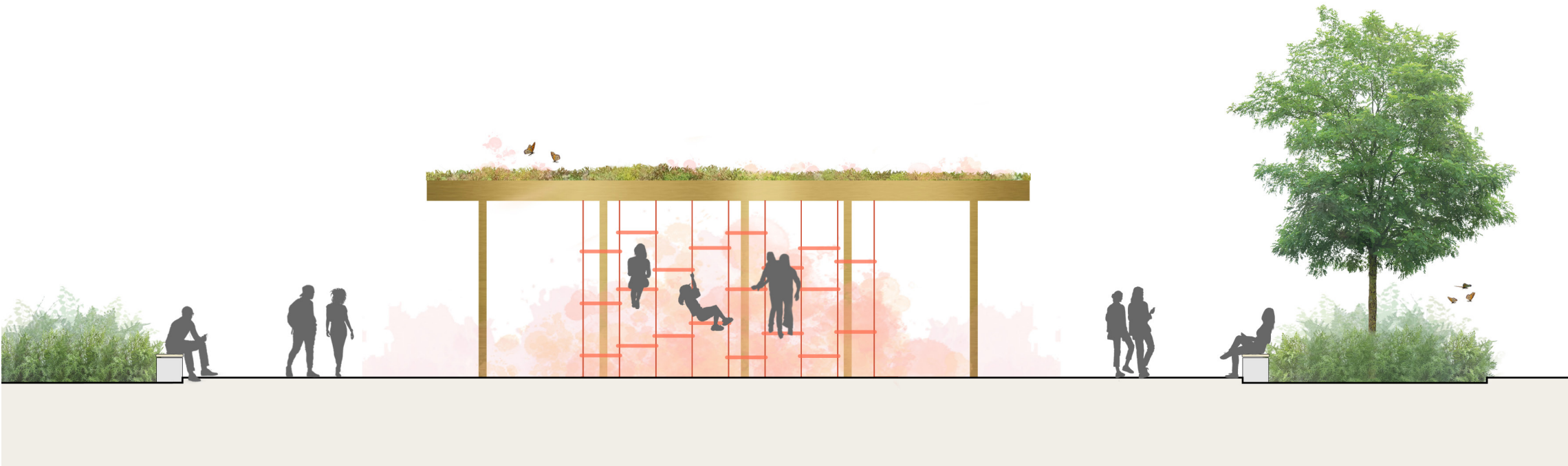
SNITT / OPPRISS C-C'
1:100

nedsenket sandbasseng

hengekøyer

SNITT / OPPRISS D-D'
1:100

plantebed med sittekant

takoverbygg med klatre-og-henge-sone

vegetasjonsøy med sittekant

VISUALISERING FRILUFTSPARKEN

